Inskrift (enligt teckning i *Fullständig Bautil*):

...-tu stin þ...
5

... [*ræis*]*tu stæin þ*[*enna*] ...

»... reste denna sten ...»

558. Prästgården, Husby-Lyhundra sn.

Pl. 123.

Litteratur: E. Brate, Anteckningar 1915 (ATA).
Äldre avbildning: Brate foto 1915 (ATA).

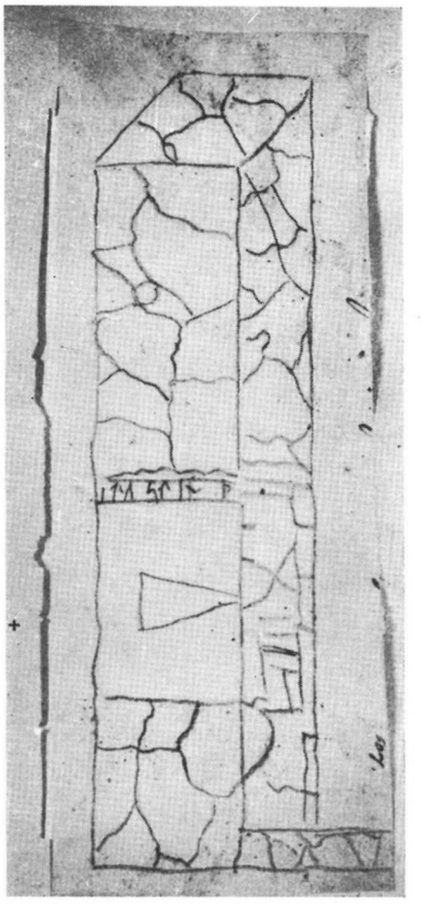

Fig. 293. U 557. Prästgården, Husby-Lyhundra sn. Efter teckning i Liljegren, Fullständig Bautil.

»På prästgårdens gårdstomt låg ett stycke av en runsten i gräset vid visthuset,» antecknar Brate 1915. Intet är f. ö. bekant om huru stenen har blivit funnen. Den befinner sig fortfarande på samma plats, 16 m. SSV om ingången till prästgården.

Ljusgrå granit. Höjd 0,59 m., bredd 0,24 m. Ristningslinjerna äro synnerligen breda och djupa.

Inskrift:

...--a+ant+sib...-uk+rakn...gyriþaR
5 10 15 20

Till läsningen: Längst ned på stenens vänstra sida finnes en bågböjd bst; r. 1 har varit **þ** eller **b**. Därefter större delen av en rak stav; t. h. om denna är stenytan förstörd; sannolikt har dock ingen bst funnits här. 3 **a** är så gott som helt bevarat. Det följande är fullt klart t. o. m. 9 **b**. Därefter finns på stenens topp intet säkert spår av runa. 11 **u** är klart; framför denna runa finns en obetydlig rest av en stav (trol. **a**). 15 **k** är icke stunget. 17 **g** och 18 **y** äro tydligt stungna.

Fragmentet har tillhört en sten, som troligen har varit hög och smal. På båda sidor har inskriften gått ända ut i stenens ytterkant, utan ramlinje. Nedtill finnas rester av ett ornament, som säkerligen har tillhört huvudet på ett rundjur.

4—6 **ant** kan knappast vara annat än ordet *and* 'ande'. Det är frestande att förbinda detta med genitiven 17—23 **gyriþaR**. Detta skulle innebära, att inskriften börjar med 7—16 **sib...-uk+rakn** och alltså är att läsa i följande ordning:

sib...-uk+rakn...--a+ant+gyriþaR

Sibb[*i*] *ok Ragn-... and Gyriðar.*

»Sibbe och Ragn-... Gyrids ande.»

Framför 4—6 **ant** väntar man ett *hialpi* eller *hialpin*. R. 1—2 kunna ha varit **bi**, och 3 **a** är möjligen fel för **n**.

Om namnet *Sibbi* se Sö 183, om *Gyrið*(*r*) U 77.

Täby, Husby-Lyhundra sn.

I *Ransakningarna* 1667—84 finnes följande uppgift: »På Täby Skog finnes ett bärg vthugget med Runska bockstäfwer.» Senare uppgifter om en runristning på denna plats saknas.

559. Malsta kyrka.

Pl. 124.

Litteratur: D 2: 260. R. Dybeck, Runa (fol.) h. 4 (1871), s. 59, n:r 15: UFT h. 2 (1872), s. 43; O. von Friesen, Upplands runstenar (1907), s. 41, (1913), s. 71 f.; E. Brate, Anteckningar 1915 (ATA), Sverges runinskrifter (1922), s. 79, Svenska runristare (1925), s. 109, 112; Handlingar i ATA 1926, 1936 och 1942.

Äldre avbildningar: Dybeck, D 2: 260 och Runa (fol.) h. 4 (1871) pl. 14; von Friesen a. a.; Brate, foto 1915 (ATA); G. Lovén, teckning 1925 (ATA).

Den lilla runstenen står inne i vapenhuset, rest mot norra väggen.

Dybeck är den förste som omtalar U 559. I en uppsats om »Nyfunne svenske runstenar» i *Runa* (fol.) skriver han (1871): »Runstenen, af blekröd sandsten, fanns af mig innevarande år rest mot vestra väggen af kyrkan bredvid tu smärre stycken av L 614, B 253. Man uppgaf att han för länge sedan funnits vid en iståndsättning *å kyrkan*, varaf tör kunna slutas att han icke är L 615, så mycket mindre som denne skall bestått av *'stycken'*». Om L 615 se nedan s. 442. I *Sverikes runurkunder* meddelas endast, att runstenen »ligger å marken invid kyrkans vestra gafvel». Vid Brates besök år 1915 stod stenen »uppställd mot Mallsta kyrkas västra gavels vägg». Runstenen omtalas icke i Kyrkoinventarium 1829 (ATA), som endast nämner U 560 och U 564. År 1941 uppställdes stenen genom Riksantikvarieämbetets försorg på ett mot basytan passande träfundament och placerades vid vapenhusets norra vägg, till höger om dörren, sålunda på den plats där stenen nu står.

Ljusröd, fläckvis ljusgrå, sandsten. Höjd 0,90 m., bredd 0,64 m. Ristningen är djupt och tydligt huggen. Endast ögat i det övre ormhuvudet är svagt. Upptill t. v. är stenen avslagen, varvid de övre delarna av två runor ha gått förlorade.

Inskrift:

ihar · likr · snaybiarn · sun · ansuars ᛁ kuþ hialbi ant
5 10 15 20 25 30 35

Hiar liggʀ Snøybiorn, sunn Andsvars. Guð hialpi and.

»Här ligger Snöbjörn, Andsvars son. Gud hjälpe anden.»

Till läsningen: Inskriften börjar och slutar utan sk. 7 **k** är ej stunget. I 10 **n** är bst kort på huvudstavens högra sida. 11 **a** har kort bst t. v. om hst. 12 **y** är säkert. Bistavarna i 13 **b** sluta i slingan och gå sålunda på dessa punkter icke fram till hst; detsamma gäller inskriftens andra **b**-runa (35). I 15 **a** och 17 **n** äro bst något kortare t. v. om hst. Av runorna 19 **u** och 20 **n** återstå endast nedre delarna. I 22 **n** går bst vinkelrätt över hst. Avståndet mellan 22 **n** och 23 **s** är något större än normalt, vilket beror på en ojämnhet i stenytan. I 24 **u** finnes en fördjupning som emellertid icke är huggen. 30 **þ** har formen ᚦ. Sk saknas efter 30 **þ**. I 33 **a** är bst något kortare t. h. om hst. Sk saknas efter 36 **i** och efter 39 **t**.

Namnet *Snøybiorn* är på östnordiskt område endast belagt i ytterligare en runinskrift, också den uppländsk, nämligen L 671 Viggby, Husby-Sjutolfts sn (**sniborn**). Däremot är namnet väl styrkt från Island, där samma förled ingår i flera andra namn, t. ex. *Snæfríðr*, *Snækollr*, *Snælaug* och *Snæulfr*. **ay** i 9—17 **snaybiarn** är med säkerhet att uppfatta som tecken för en diftong *øy*; jfr **aystain** *Øystæinn* U 54, 135, **fraystin** *Frøystæinn* U 44, **ayþr** *Øyðr* U 460 m. fl. Om runsv.